

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 111 Din 20.03.2024

Autosesizarea nr.: 13A/2021

Petiția nr.: 4455/10.06.2021

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Reclamat:

Obiect: reanalizarea autosesizării înregistrată sub nr.4455/10.06.2021 având în vedere anularea Hotărârii CNCD nr. 619/25.08.2021, dispusă de Curtea de Apel Galați, Secția Contencios Administrativ și Fiscal prin Sentința prin sentința civilă nr.68/19.04.2022, rămasă definitivă prin nerecurare.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu sediul în Piața Valter Mărăcineanu nr 1-3, Sector 1, 010155 București

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2.

II. Obiectul autosesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. La data de 10.06.2021 în raport de art.13 din Ordinul 144/2008 coroborat cu art.19 alin.(2) din OG 137/2000 republicată, un membru al Colegiului director a formulat autosesizarea înregistrată sub nr. 4455/10.06.2021, având în vedere comentariul părții reclamate, cu un posibil caracter discriminatoriu, pe o pagină de socializare.

4. Analizând autosesizarea formulată, Colegiul director a adoptat Hotărârea nr. 619/25.08.2021 reținând existența unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul etniei și al genului, conform art. 2 alin.(1), alin. (6) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată, sens în care a dispus sancționarea părții reclamate cu amendă contravențională în cuantum de 3 000 lei, conform art. 26 alin (1) din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

5. Ca urmare a hotărârii emise de CNCD, partea reclamată a atacat în instanță Hotărârea nr. 619/25.08.2021 acțiune înregistrată inițial la Tribunalul Vrancea, declinată ulterior prin sentința civilă nr.24/27.01.2022 pronunțată în dosarul nr. 1872/91/2021, în favoarea Curții de Apel Galați - Iași Secția Contencios administrativ și fiscal.

6. Instanța competentă, analizând cauza, a dispus prin sentința civilă nr. 68/19.04.2022 admiterea contestației având ca obiect anulare act administrativ, sens în care a dispus anularea Hotărârii 619/2021, dispunând totodată trimiterea cauzei la CNCD pentru analizarea tuturor aspectelor invocate de reclamat.

7. În raport de adresa nr. 20786/08.08.2022 înaintată de Direcția Juridică din cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în dosarul nr. 13A/2021, urmează a fi reanalizată autosesizarea nr. înregistrată sub nr. 4455/10.06.2021.

II. Citarea părților

8. În temeiul art. 20 alin(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

9. Prin adresa nr. 4456/10.06.2021 a fost citată partea reclamată, iar ulterior anulării Hotărârii inițiale nr. 619/25.08.2021, s-a dispus recitarea reclamatului conform adresei nr. 6664/23.09.2022.

10. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

11. Partea reclamată a postat pe rețeaua de socializare Facebook un comentariu ce face referire la Primarul Sectorului 1 București, Clotilde Armand, în contextul disputelor edilului cu firmele de salubritate din sector.

12. Comentariul postat pe rețeaua de socializare Facebook a fost: „În Franța era răpită și violată zile în șir, aoleu stai că asta îi convenea bebelușei albe de Guadalupe.”

13. Comentariul părții reclamate a fost formulat la o postare care a avut 935 aprecieri, a generat 199 de comentarii și a avut un număr de 157 de redistribuiri.

Susținerile părții reclamate

14. Partea reclamată, în raport de autosesizarea formulată, a formulat un punct de vedere înregistrat inițial cu nr. 4832/28.06.2021 și ulterior cu nr. 7348/17.10.2022, prin care invocă excepția de vădită necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, iar pe fond a solicitat respingerea autosesizării solicitând a se constata că afirmația încriminată nu constituie o faptă de discriminare.

15. Referitor la excepția de vădită necompetență invocată, partea reclamată arată că, față de împrejurarea că autosesizarea este întemeiată pe dispozițiile art.2 alin.(1) și art. 15 din OG 137/2000 republicată, în opinia acestuia, aceasta nu se referă la elementele din fraza incriminată care ar atrage suspiciunea de discriminare, iar în lipsa oricăror alte precizări, acesta bănuiește că prima parte a frazei, nu este legată de apartenența la un grup etnic, religios, social. Referitor la enunțarea Franței, aceasta este făcută în contextul în care doamna C.A-primarul sectorului 1 București, a trăit în mai multe țări, astfel că în opinia reclamatului acesta nu ar fi făcut vreo referire la cetățenia doamnei primar cu atât mai mult cu cât acesta cunoaște că primarul ar fi dobândit și cetățenia română.

16. În interpretarea reclamatului, conotația frazei ce face obiectul analizei, nu este sexistă ori misogină, acesta învederând că fraza nu a avut în vedere apartenența doamnei primar la nicio categorie (naționalitate sau sex).

17. În continuare, reclamatul arată că în raport de cele expuse, nu sunt îndeplinite condițiile textelor legale în raport de care s-a formulat autosesizarea, precizând că în contextul în care doamna primar ar aprecia că i-a fost lezată demnitatea sau dreptul la imagine, valori apărute de Constituție, se poate adresa instanțelor civile de drept comun.

18. În motivarea excepției invocate, reclamatul arată că în cauză, CNCD nu are posibilitatea de a repune partea vătămată în situația anterioară și nici să dispună repararea vreunui prejudiciu, ci doar să dispună aplicarea unei amenzi.

19. Pe fondul cauzei, solicită respingerea autosesizării, arătând că sintagma „*singura bebelușă albă din Guadalupe*” îi aparține doamnei C.A., făcută chiar în timpul campaniei electorale pentru alegerile locale din anul 2020.

20. Reclamatul precizează că afirmația doamnei C.A, la momentul alegerilor locale, a fost preluată de presa din România, cu o atitudine critică. Mai mult decât atât, societatea a reacționat și pe rețelele de socializare, catalogând aceste informații ca având o conotație rasistă.

21. Partea reclamată și-a cerut scuze public doamnei Clotilde Armand, pe aceeași rețea de socializare.

22. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 7348/17.10.2022, reclamatul învederează faptul că doamna primar a formulat pe calea dreptului comun o acțiune de daune morale, pe care instanța i-a admis-o , reclamatul arătând în acest sens că a fost obligat în primă instanță la plata sumei de 30.000 lei daune morale .

23. Astfel, în raport de soluția instanței de judecată, apreciază că astfel cum a statuat și

ICCJ, principiul *non bis in idem* presupune aplicarea unei singure sancțiuni pentru o singură faptă ilicită, aspect în raport de care acesta apreciază că de vreme ce instanța deja l-ar fi sancționat pe acest aspect, nu s-ar mai impune sancționarea de către CNCD.

24. Concluzionând, reclamatul solicită pe fond, respingerea autosesizării ca vădit nefondată întrucât afirmația acestuia nu a avut nicio conotație discriminatorie la adresa populației din Guadelupe, sau a unui alt grup rasial sau etnic, în mod evident.

IV. Cadrul legal aplicabil

25. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1 alin. (3) - Statul român

„(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4. alin. (2) - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 - Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

Art. 29 - Libertatea conștiinței

„(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfeline.

(6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.”

Art. 30 - Libertatea de exprimare

„(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

- (2) Cenzura de orice fel este interzisă.
- (3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.
- (4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.
- (5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.
- (6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.
- (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.
- (8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege.”

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Art. 2

(1) „În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

(8) „Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.”

Art. 15

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Ordinul 27/2024 privind procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor

Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale

Art. 10 Libertatea de exprimare

1. „Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună

societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

2. *Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.*”

Recomandarea de politică generală ECRI nr. 15 privind combaterea discursului de ură

Părțile relevante din Recomandarea privind politica generală nr. 15 privind combaterea urii, adoptată de Comisia Europeană împotriva rasismului și intoleranței (ECRI) la 8 decembrie 2015, conțin următorul text:

„Având în vedere că discursul de incitare la ură trebuie înțeles în sensul prezentei recomandări de politică generală ca advocacy, promovare sau incitare, sub orice formă, a denigrării, a urii sau a defăimării unei persoane sau a unui grup de persoane, precum și orice hărțuire, insultă, stereotipuri negative, stigmatizare sau amenințare cu privire la o astfel de persoană sau grup de persoane, precum și justificarea tuturor tipurilor de exprimare anterioare, pe motiv de "rasă", origine națională, religie, apartenență.”

Națiunile Unite

Dispozițiile relevante ale Pactului internațional din 1966 privind drepturile civile și politice (ICCPR) prevăd

Articolul 19

„1. Orice persoană are dreptul să-și exprime opiniile fără să intervină.

2. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept include libertatea de a căuta, de a primi și de a transmite informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, pe cale orală, scrisă sau tipărită, sub formă de artă, sau prin orice alt mijloc de comunicare la alegerea sa.

3. Exercitarea drepturilor prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol poartă cu sine sarcini și responsabilități speciale. Prin urmare, aceasta poate fi supusă anumitor restricții, însă acestea nu pot fi decât prevăzute de lege și sunt necesare:

(a) pentru respectarea drepturilor sau a reputației altora;

(b) pentru apărarea securității naționale sau a ordinii publice sau a sănătății publice sau a moralității publice.”

Articolul 20

„1. Orice propagandă pentru război va fi interzisă de lege.

2. Orice îndemn la ură națională, rasială sau religioasă care constituie o incitare la discriminare, la ostilitate sau la violență este interzis prin lege.”

Consiliul pentru Drepturile Omului

Părțile relevante din Raportul special privind libertatea de religie sau de credință, Asma Jahangir, și raportorul special privind formele contemporane de rasism, discriminare rasială, xenofobie și intoleranță aferentă, Doudou Diène, în urma Deciziei Consiliului pentru Drepturile Omului 1/107 privind incitarea la ură rasială și religioasă și promovarea toleranței, A/HRC/2/3, din 20 septembrie 2006 (raportul HRC 2006) au următorul text:

„47. Raportorul special observă că articolul 20 din Pact a fost elaborat pe fundalul istoric al ororilor comise de regimul nazist în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Pragul actelor la care se face referire în articolul 20 este relativ ridicat, deoarece ele trebuie să constituie o pledoarie a urii naționale, rasiale sau religioase. În consecință, raportorul special consideră că expresiile ar trebui interzise în temeiul articolului 20 numai dacă constituie incitarea la acte iminente de violență sau discriminare împotriva unui anumit individ sau grup (...).”

Părțile relevante din Raportul special privind promovarea și protecția dreptului la libertatea de opinie și de exprimare, Frank La Rue, prezentat în conformitate cu Rezoluția 16/4, A/67/357, din 7 septembrie 2012 a Consiliului pentru Drepturile Omului, au următorul cuprins:

„46. Deși unele dintre conceptele de mai sus se pot suprapune, raportorul special consideră că următoarele elemente sunt esențiale pentru a stabili dacă o expresie constituie incitare la ură: pericolul real și iminent al violenței care rezultă din exprimare; intenția vorbitorului de a incita la discriminare, ostilitate sau violență; și o atenție atentă din partea sistemului judiciar a contextului în care s-a exprimat ura, având în vedere că dreptul internațional interzice anumite forme de vorbire pentru consecințele lor, și nu pentru conținutul lor ca atare, pentru că ceea ce este profund ofensator într-o comunitate s-ar putea să nu fie așa în alta. În consecință, orice evaluare contextuală trebuie să includă luarea în considerare a diversilor factori, inclusiv existența unor modele de tensiune între comunitățile religioase sau rasiale, discriminarea împotriva grupului vizat, tonul și conținutul discursului, persoana care incită la ură și mijloacele de diseminare a expresiei urii. De exemplu, o declarație lansată de o persoană către un grup mic și restrâns de utilizatori Facebook nu are aceeași greutate ca o declarație publicată pe un site principal. În mod similar, expresia artistică ar trebui avută în vedere în raport cu valoarea și contextul artistic al acesteia, având în vedere că arta poate fi utilizată pentru a provoca sentimente puternice fără intenția de a incita la violență, discriminare sau ostilitate.”

V. Motivarea în fapt și în drept a autosesizării:

Aplicarea principiilor: de mai sus la obiectul prezentei plângeri

26. Având în vedere faptul că, prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 7348/17.10.2022 reclamatul a invocat excepția de vădită neкомпetență a CNCD, Colegiul director urmează a se pronunța cu precădere asupra excepției invocate, având în vedere dispozițiile art. 62 alin. 1 din Ordinul nr. 27/2024 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

27. Analizând excepția astfel cum a fost invocată, Colegiul director constată că în esență se invocă vădită neкомпetență față de împrejurarea că, în aprecierea reclamatului, afirmațiile ce fac obiectul autosesizării nu îmbracă forma unui comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori care creează o atmosferă de intimidare, ostilă,

degradantă ori umilitoare/ofensatoare față de persona vizată.

28. În analiza excepției invocate, Colegiul director se raportează la aplicarea dispozițiilor art. 29 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cât și la interpretarea Titlului I coroborat cu prevederile art.2 din Ordinul nr. 27/2024 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

29. Astfel, raportat la aspectele ce au condus formularea autosesizării, soluționarea acesteia intră în exclusiva competență a CNCD prin raportare la aspectele legale mai sus enunțate, motive în raport de care Colegiul director urmează a respinge excepția văditei necompetențe, ca nefondată.

30. În analiza libertății de exprimare este relevantă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a instanțelor naționale. Astfel, potrivit CEDO, conform art. 10 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile de bază pentru progresul acesteia și pentru împlinirea fiecărei persoane. În limitele alin. 2 din art. 10 din Convenție, libertatea de exprimare se aplică nu numai „*informațiilor*” care sunt permise favorabil sau considerate inofensive sau ca o chestiune de indiferență, ci și celor care jignesc, șochează sau deranjează; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului larg, fără de care nu există „*societate democratică*”.

31. Mai mult, articolul 10 al Convenției protejează nu numai conținutul ideilor și informațiilor exprimate, ci și forma în care sunt transmise (a se vedea, printre multe alte autorități, Oberschlick împotriva Austriei (nr. 1), 23 mai 1991, § 57, seria A nr. 204 și Women On Waves și alții împotriva Portugaliei, nr. 31276/05, §§ 29 și 30, 3 februarie 2009).

32. Potrivit art. 10 alin. (2) libertatea de exprimare nu este un drept absolut, acesta face obiectul unor excepții, care trebuie interpretate strict, iar necesitatea oricăror restricții trebuie stabilită convingător (a se vedea Stoll împotriva Elveției [GC], nr. 69698 / 01, § 101, CEDO 2007 - V).

33. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități:
- să fie previzibilă și accesibilă,
- să urmărească un scop legitim, unul sau mai multe dintre obiectivele legitime enumerate în al doilea paragraf al art. 10,
- să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801, a se vedea, de exemplu, Steel și alții împotriva Regatului Unit, 23 septembrie 1998, § 89, Rapoarte 1998 - VII).

34. Testul „*necesității într-o societate democratică*” impune CNCD să stabilească dacă ingerința reclamată corespunde unei „*nevoi sociale presante*”. Potrivit CEDO, statele contractante au o anumită marjă de apreciere în evaluarea existenței unei astfel de nevoi, dar merge mână în mână cu supravegherea europeană, cuprinzând atât legislația, cât și deciziile care o aplică, chiar și cele pronunțate de o instanță independentă (a se vedea,

printre multe alte autorități, Perna împotriva Italiei [GC], nr. 48898/99, 39, CEDO 2003-V; Association Ekin împotriva Franței, nr. 39288/98, § 56, CEDO 2001-VIII; și Cumpănă și Mazăre împotriva României [GC], nr. 33348/96, § 88, CEDO 2004- XI).

35. La evaluarea proporționalității interferenței, natura și severitatea pedepsei impuse se numără printre factorii care trebuie luați în considerare (a se vedea Ceylan împotriva Turciei [GC], nr. 23556/94, § 37, CEDO 1999 - IV Tammer împotriva Estoniei, nr. 41205/98, § 69, CEDO 2001-I și Skalka împotriva Poloniei, nr. 43425/98, § 38, 27 mai 2003).

Ingerința să fie prevăzută de lege

36. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000, republicată potrivit căruia *„prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”*. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile** deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

37. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane a persoanei descrise în cauză, făcându-se referire la genul și etnia doamnei Clotilde Armand. Scopul legitim urmărește protecția persoanelor fizice care aparțin unei etnii și unui gen.

38. Protecția demnității unei persoane fizice aparținând unui gen și a unei etnii, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul naționalității,

or,

- un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un gen și la o etnie— astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

39. Constatăm că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) **pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.**

Necesitatea ingerinței

40. Rămâne a fi stabilit dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

41. În acest demers, analizăm dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase”, a unei „nevoi sociale presante” („pressing social need”) .

42. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

43. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

44. În scopul de a determina dacă mesajul postat, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură pe criteriul apartenenței etnice și de gen dacă există „nevoi sociale imperioase” pentru a intervenii ingerința statului în limita libertății de exprimare, Colegiul director va examina: **obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc publicarea comentariului, conținutul acestuia, calitatea autorului declarației.**

Obiectivul urmărit de reclamat

45. Obiectivul urmărit este important: a dorit reclamatul, autorul postării, să disemineze opinii legate de etnia și genul persoanei în cauză printr-un comentariu instigator ? ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public, și anume politica pe care o adoptă persoana în cauză (vezi Jersild c. Danemarca) .

46. La acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

Contextul în care a avut loc publicarea mesajului și a portretului

47. Comentariul, care a fost postat de către partea reclamată pe o pagină de socializare Facebook, a fost în contextul conflictului pe care C. A., în calitate de Primar al Sectorului 1, l-a avut cu o firmă de salubritate care asigura ridicarea deșeurilor menajere din acest sector.

Conținutul afirmațiilor

48. Partea reclamată, în calitate de politician, consilier local, a publicat pe rețeaua de socializare Facebook următorul comentariu „*În Franța era răpită și violată zile în șir, aoleu stai că asta îi convenea bebelușei albe de Guadalupe.*”

49. Raportat la conținutul mesajului, se constată că partea reclamată a urmărit să-și exprime punctul de vedere într-o notă ironică, cu privire la deciziile pe care C. A. le-a luat în calitate de primar al Sectorului 1.

50. Totodată, dacă facem o analiză a sintagmelor folosite, putem afirma ca acestea sunt de o gravitate necontestabilă. Sintagme precum „*răpită și violată*” reprezintă o gravă atingere a demnității personale precum și o incitare la ură. De asemenea, afirmația „*bebelușei albe de Guadalupe*” este prezentată într-un sens peiorativ, în niciun caz într-un sens informativ, așa cum partea reclamată a sugerat prin punctul de vedere depus la dosar.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

51. Comentariul a fost publicat într-un spațiu public, pe o pagină de socializare, de către partea reclamată în calitate sa de om politic, având o răspândire largă în societate.

Rolul în societate a persoanelor, autori ai afirmațiilor

52. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, această calitate poate fi asemănată cu cea a oamenilor politici. Acest rol al reclamatului are importanță din perspectiva caracterului fundamental jocului liber al dezbaterii politice într-o societate democratică.

53. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar în mod deosebit are un caracter indispensabil pentru persoanele alese în funcții de demnitate publică, pentru partidele politice și pentru membrii acestora, deoarece ei reprezintă pe cei care le dau votul, răspund preocupărilor acestora și le apără interesele (a se vedea Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentată și adnotată, vol. I, pag. 750, pct. 66). Ingerința în limitele libertății de exprimare a unei persoane aflate în funcție de demnitate publică impune o aplicare strictă din partea statului.

54. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „*hrănește*” din libertatea de exprimare. (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un politician, consilier local.

55. Totuși, este esențial pentru politicieni ca atunci când se exprimă în public să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței (Feret v. Belgium no. 1561/07 din 16 iul. 2009).

56. Trebuie reamintită jurisprudența bine stabilită a CEDO, conform căreia, pentru a aprecia existența unei „nevoi sociale imperioase”, care să justifice o ingerință în exercitarea libertății de exprimare, **trebuie să se facă distincția între fapte și judecăți de valoare**. Dacă materialitatea primelor poate fi dovedită, ultimele nu se pretează la o demonstrare a exactității lor (a se vedea, printre altele, Cumpănă și Mazăre împotriva României [MC], nr. 33.348/96, § 98, CEDO 2004-XI, și De Haes și Gijssels împotriva Belgiei, Hotărârea din 24 februarie 1997, Culegere 1997-I, p. 235, § 42).

57. Capacitatea prezentării și uzitării provocatoare sau incitatoare a termenilor mai sus prezentați este de natură a afecta sentimentele etnicilor francezi precum și o gravă atingere a demnității femeii.

58. Constatăm că oricine dorește să-și exercite drepturile în temeiul art. 30 din Constituția României, respectiv art. 10 din CEDO este supus unor obligații și responsabilități, cum ar fi cea de a se abține de la a transmite mesaje care rănesc pe alții fără motiv și, prin urmare, nu contribuie la o dezbatere de interes public. Mesajul reclamatului nu este unul despre fapte, ci cuprinde judecăți de valoare, care depășesc limitele admise prin prisma manierei provocatoare de caracterizare a etniei și genului unei persoane.

59. Prezentarea de către reclamat, într-o manieră provocatoare prin raportare atât la gen cât și la etnia Primarului Sectorului 1, constituie o încălcare a spiritului toleranței, care constituie una din bazele unei societăți democratice. Fapta se încadrează în art. 30 alin.(7) din Constituția României, respectiv art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

60. În raport de aspectele mai sus expuse, Colegiul director urmează să aplice reclamatului sancțiunea cu amendă contravențională în valoare de 3 000 lei, pe care o consideră efectivă, disuasivă și proporțională cu pericolul social al faptei săvârșite de partea reclamată – art. 26 alin. (1) din O.G. 137/2000, republicată.

61. La stabilirea cuantumului sancțiunii amenzii contravenționale, Colegiul director are în vedere următoarele:

- circumstanțe agravante: conținutul mesajului, calitatea emițătorului, poziția socială a părții reclamate, răspândirea publică a mesajului, criteriile multiple, atât genul cât și etnia și
- circumstanțe atenuante: partea reclamată a prezentat scuze publice.

62. În raport de punctul de vedere înregistrat sub nr. 7348/17.10.2022, ulterior anulării primei Hotărâri pronunțată de Colegiul director, prin care reclamatul invocă principiul „non bis in idem”, ca urmare a faptului că partea vizată de comentariul părții reclamate, a câștigat împotriva acestuia o acțiune în răspundere delictuală obținând prin mijlocirea instanței de judecată, daune morale în cuantum de 30.000 lei, Colegiul constată neaplicarea principiului invocat, la prezenta speță.

63. Astfel, față de aspectele enunțate de partea reclamată, Colegiul director arată faptul că nu se impune respingerea autosesizării față de daunele morale câștigate în primă instanță de partea vizată de comentariile formulate de partea reclamată pe o rețeaua de socializare Facebook și care fac obiectul autosesizării, întrucât răspunderea contravențională urmărește sancționarea tuturor formelor de discriminare în acord cu prevederile aplicabile în materie, iar daunele morale câștigate în instanță de partea vizată de comentariile reclamatului, sunt acordate ca măsură reparatorie pentru prejudiciul de imagine adus acesteia de afirmațiile reclamatului.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Se respinge excepția văditei necompetenței a Consiliul Național pentru Combaterea

Discriminării.

2. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul etniei și al genului, conform art. 2 alin.(1), alin. (6) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
3. Sancționarea părții reclamate., cu amendă contravențională în cuantum de 3.000 lei, conform art. 26 alin (1) din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
4. O copie a hotărârii se va comunica părții reclamate.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Administrația Județeană a Finanțelor Publice a Județului Vrancea, cu sediul în Bulevardul Independenței 24, Focșani conform ***Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor***. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin (10) al ***O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare***, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată** și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări :

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Data redactării: 29.04.2024

Redactată și motivată: C.G.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

